

KURJER ZAGŁĘBIA

Exemplarz obowiązkowy

Biuletyn bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje Sosnowca z odnośnikiem rocznie mk. 1800, półrocznie 900 kwartalnie mk. 450, miesięcznie mk. 150. pocztą mk. 175. — Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz nonparelowy lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 50 w tekście Mk 60 po tekście reklamy Marek. 30. Zwykłe Marek 25. Drobne: 5 Marek. za wyraz najmniej marek 30. Dla zagranicznych 100% drożej.

Adres Redakcji i Administracji: **SOSNOWIEC**, ulica Dąbłaska Nr 1

Adres dla depesz: „**KURJER**” — **SOSNOWIEC**

Administracja otwarta od 9 rano bez przerwy do g. 7 wiecz. Wnioskuję i święta od 8 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 11—1w poł. i od 5—6

PRENUMERATE i **OGŁOSZENIA** przyjmuje Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Taw Akc. „Reklama Polska” w Warszawie i wstępkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 8.00** (Na G. Śląsku **30 fen.**) **SOSNOWIEC** piątek dnia 26 sierpnia 1921 roku Nr. 190 Rok XV

Dzisiaj i dni następne Dla młodzieży dozwolone.
Wielki historyczny film w 7 dużych częściach
„ORLAŃKO”
czyli
KSIAŻĘ REICHSTADTU
Obraz ten cieszył się niebywałym powodzeniem we wszystkich miastach Europy.

Wojsko a społeczeństwo.

Rok temu, kiedy u bram Warszawy stanęła wroga bolszewicka, zagrażając wolności młodej państwowości naszej, społeczeństwo, budząc się trwożnie z letargu zrozumiało wówczas dopiero konieczność istnienia potężnej i silnej armii polskiej. Wówczas dopiero umiało docenić jej wartość i potrzebę dla obrony interesów narodu polskiego, rzucając hasło: „wszyscy i wszystko dla armii!”

Dzisiaj, spoczywając na laurach zwycięstwa, stwierdzić należy, że nie tylko zapomnieliśmy o zasługach tejże i zobowiązaniach moralnych, czy uczuciach względem jej szermierzy, gorzej, bo w społeczeństwie polskim zakorzeniło się bardzo wiele uprzedzeń, wynikających z niedostatecznego uświadomienia potrzeb życia państwowego.

„Armia”, „militaryzm”, „antymilitaryzm”, „potrzeba silnych rezerw” stały się dla większości społeczeństwa mało zrozumiałymi określeniami, któremi jednak szafuje się bardzo hojnie, starając się znaczenie ich sprowadzić li tylko do doraźnej potrzeby.

Wszystko to szkodzi sprawie obrony państwa i narodu.

Bez uprzedzeń przeto i bezstronnie zastanówmy się nad tym, jaką winniśmy obrać drogę na przyszłość przy budowie siły obronnej państwa.

Pojęcie zasadnicze przede wszystkim — wojsko.

Wojsko stałe — podczas pokoju — jest jedną wielką szkołą przygotowawczą na wypadek wojny, wyszkala oficerów, podoficerów i

żołnierza, dając jądro — pogotowie samoobrony narodu.

Organizm wojskowy za wierać musi całokształt spraw organizacyjnych armii i przygotowań technicznych, tworząc podwaliny dla tej masy wojska, która zostanie powołana pod broń w chwili wybuchu wojny. Do tego należą i przygotowania techniczne, organizacja przemysłu wojennego, system mobilizacyjny, koszary, składy, środki komunikacyjne i t. d.

Wszystko to jest tylko planowaniem do obrony i pracą przygotowawczą na wypadek wojny.

Naród powołany w chwili grożącego niebezpieczeństwa pod broń przepelni ramy armii stałej podczas pokoju, w razie gdy zajdzie potrzeba dostarczenia odpowiedniej ilości oficerów i podoficerów czy instruktorów, aby uruchomić zmobilizowane masy społeczeństwa.

Toteż armia stała w pojęciu nowoczesnym, przetrwać musi w zwartą, doskonale zorganizowaną szkołę wojskową, planującą obronę i przygotowującą zawczasu wszystko to, co dla obrony niezbędnym jest.

Na tym właśnie polega konieczność istnienia jej.

Ideja rozbiorzenia powszechnego, istotnie tak piękna w zasadzie, wciąż jeszcze nierealizowana w świecie, nie może pchać Polski na czoło tego znaku, gdyż Polska jest słabą i zbyt silnych naogół ma wrogów.

Dążeniem jednak powszechnym w państwach i narodach jest o

ile możliwości ograniczanie wydatków na wojsko, aby nieobciążać zbytnio budżetu państwowego, zmuszając tym samym do szukania nowych dróg, celem utrzymania jednak dostatecznego pogotowia wojennego.

Doświadczenie minionej tak niedawno wojny europejskiej wykazały, że inaczej należy pojmować zagadnienie siły obronnej narodu. Okazało się, że ta tylko armia jest zwycięską, gdzie duch ofiarności i patriotyzmu obywateli danego kraju jest dostatecznie silny.

Dla prowadzenia więc zwycięskiej wojny w walce współczesnej musi wziąć udział nie tylko armia stała lecz i zmobilizowany naród.

Armję nową, współczesną, stanowi cały naród i stopień jego przygotowania do obrony decyduje o zwycięstwie.

Niema tu mowy o militarystyce czy też antymilitaryzmie, wysuwa się natomiast na plan pierwszy konieczność organizowania celowej samoobrony.

Każdy obywatel swojego kraju musi być obrońcą — żołnierzem, każdy

żołnierz — **obywatelem** własnej ojczyzny.

Jest to najbardziej zasadnicze przesunięcie punktu ciężkości sprawy obrony narodu — z wojska stałego na całe społeczeństwo: cywilne i wojskowe.

Ginie dawna kasta wojskowa, a występuje na jaw zbiorowa wola zwycięstwa całego narodu.

Nie bójmy się więc tak pojętego militarystyki, nie niesie on bowiem żadnych zgubnych, zakapturzonych idei, okrytych tylko przyzwoitością przykrywką taniego patriotyzmu.

Dobrze zrozumiany interes obrony narodowej skłonić musi uprzedzone umysły do głębszego zapoznania się z tym zagadnieniem. Narodowa, szczerze demokratyczna armia, ciesząca się przychylną i troskliwą opieką całego społeczeństwa bez różnicy stanów — zapewnić może jedynie wolność narodowi.

A jakość armii polskiej zależy wyłącznie od nas samych: od tego, jak przygotowanych obywateli dostarczamy do służby w szeregach własnego wojsku.

J. P.

Mordercy carów rosyjskich.

(Szczegóły z angielskiej „Białej Księgi”)

Wiadomo, że mało który z carów zsesadził ze świata tego naturalną śmiercią. Ostatni trzech cesarzy rosyjskich: Aleksander II, przez chwalców swych „Oswobodzicielem” zwanym, za uwłaszczenie włościan w r. 1861, Aleksander III, — „Mirolubcem” (przyjacielem pokoju) nazwany i Mikołaj II, który uzyskał przydomek „Nieułaczniaka”, (to jest człowieka, który nie ma powodzenia), zginęli śmiercią gwałtowną. Pierwszego z nich skazał na śmierć tajny komitet rewolucyjny w Londynie jeszcze w roku 1876, a członkami tego komitetu byli sami prawie żydzi, między innymi: Lieberman, Goldenberg i Zuckerman. Zamach wykonano w roku 1881 da. 1 marca. Pierwsza bomba zdrzągotowała tylko powóz carski, następna zaś, rzucona przez żyda Grawenickiego, rozszarpała prawie samego Aleksandra II. Śmierć zaskoczyła Aleksandra III-go w roku 1894 na Krymie niespodziewanie; ale właściwy powód zgonu nie był wyjaśniony. W ostatnich czasach opuszcza

ciła prasę, nakładem żydowskiej firmy Bonich Lewrit w Nowym Jorku książka wydana przez żyda Edgara-Saltusa, w której podane są ciekawe rewelacje o chorobie i śmierci rosyjskiego despoty. — Autor książki przedstawia prześladowania i krzywdy Izraela w Rosji, oskarżając o nie książąt domu rosyjskiego. — Jedyny ratunek mógł przyść od Boga, to też w tajnych synagogach zapalano świece i przedsiębrano zaklęcia „Szamat” w imię tego, co liczy 42 litery w imię Tetragrammy Globusa, Koła i tego, który wyrzekł: „Jestem, który jest i który będzie”. Rabin rzucał klątwy, wznoszono modły do Jehowy, aby zesłał na cara wszelkie nieszczęścia i plagi.

W Liwadli zachorzał nareszcie car — mówi autor „Carskiej Orgii” — choroba wydawała się z początku lekka, zwykłym przeziębieniem, więc też nie uciekano się do pomocy lekarskiej, lecz gdy zaszła komplikacja z powodu zapalenia opłucnej zawezwano slyn-

negó wówczas lekarza Zacharina z Moskwy. Gdyby ten dysygacata był terrorystą, mógłby był natychmiast cara zamordować, lecz sam byłby zginął.

Zacharin był jednak lekarzem i jako taki przepisywał carowi lekarstwa, które przeczor nie sam przywiózł, a które pacjent z pełnym zaufaniem zabrał. Zacharin czuł bacznie i patrząc na swego pacjenta myślał sobie po szekspirowsku: „nareszcie”.

Koło łoża chorego stała carowa Marja Fiodorowna a także, oberprokurator Symonof cerowie święty i konwoju, czuwała służba dworska, warty i sołnie kozaków strzegły pałacu, ale pomimo tej ochrony po ciachu — bez zameldowania i przez nikogo niespostrzeżona do łoża carskiego przekradła się śmierć.

Car tej jeszcze nie przeczuwał, ale zapytał Zacharina, przywoławszy go skinięciem: „Kim pan jesteś?” Zacharin powiedział się nad nim i szepnął: „Jestem żydem”.

„Żyd?” — jęknął car. Wówczas Zacharin zwracając się do otoczenia zawołał: „Jego cesarska moc majaczy”. Po chwili zwrócił się znnowu do cara i przyciszonym głosem oxwał się do pacjenta: „Jesteś skazany na śmierć”.

Car zerwał się na łożu, lecz opadł bezwładnie na poduszkę — otruły.

Przekleństwo podjął Izrael zwyciężył tam, gdzie terror nie mógł zdziałać. Zacharin otrzymał order Aleksandra Newskiego z brylantami i przyjął go...

Szczegóły podane są na str. 212—215 zacytowanej książki.

Ostatni car, a wnuk Aleksandra II-go — Mikołaj II — zginął wraz z całą rodziną, a szczegóły o tragicznym końcu jego podał angielski generał Knox, przedstawiciel Wielkiej Brytanji w Omsku, w telegramie z dnia 5 lutego 1919 roku do swego rządu: Podaje on, że w Jekaterynburgu znajdowały się wówczas dwie grupy sowieckie. Jedna z nich pragnęła ocalić cara i jego rodzinę, inna zaś, składająca się z pięciu żydów, postanowiła zamordować carską rodzinę; najbardziej głosowali za tym wyrokiem żydzi Wojkow i Safarow, towarzysze podróży Leni na przez Niemcy. Pod pozorem, że skradziono 70.000 rubli dawna straż została między godz. 8—12 oddalona, a uowa z 13 ludźmi: 10 Łotyszów i 3 żydów, Luiponta, Jarowskiego i trzeciego nieznanego z nazwiska, miała czuwać pod wodzą niejakiego Miedwiedjewa, podpalacza i mordercy, skazanego w roku 1908 do katorgi.

O godzinie 2 po północy obudsono awięzionych. zaprowadzono następnie do piwnicy gdzie Im Jarowski wyrok śmierci, wydany przez Sowiet odczytał, zakończywszy słowami: „Wasze życie jest wobec tego

skończone". Pomordowano wszystkich wystrzałami rewolwerowymi. Zginęli wraz z siedmiu członkami cesarskiej rodziny dr. Botkin, służąca, lokaj i kucharka. Trupy ich znaleziono obok carskich w piwnicy. Ocalał tylko 14-letni bratanek kucharki, C. ała pomordowanych wrzucone do szybu węglowego.

Rano wydany został rozkaz po mordowaniu członków rodziny carskiej w Atapajewce. Szczegóły ostatnia zamieszczono na rozkaz królewski w angielskiej „Białej Księdze” w kwietniu 1919 roku i podano je do wiadomości parlamentarowi.

Z Górnego Śląska.

Włochy chcą zmian w organizacji Ligi Nar.

NAUEN. (P. A. T.) (Rado). Wedle doniesień z Rzymu, rząd włoski zamierza na najbliższym posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów przedłożyć propozycje, dotyczące ważnych zmian w organizacji Ligi. Na wypadek odrzucenia tych propozycji, zamierzają Włochy wystąpić z Ligi, podobnie jak to uczyniła Argentyna.

Kłopoty eksperta.

GRUDZIĄDZ. (wł.) „Gazeta Pomorska, pisze: Dzienniki francuskie donoszą, że sprawa Górnego Śląska miała być rozstrzygnięta przez 3 ekspertów francuskich i 3 angielskich. W wielkim kłopotcie był jeden Anglik p. Tufton, który w roku 1918 utrzymywał że cały Górny Śląsk winien być przyznany Polsce, na co są dowody w ministerjum spraw zagr. w Paryżu, teraz zaś musiał podtrzymać nową opinię rządu angielskiego. Przysiąc trzeba, że przecząc sobie był mocno zawstydzony.

Koszta utrzymania armji okupacyjnej na G. Śląsku.

BYTOM. (P. A. T.) Jak donosi Komisja Międzysojusznicza, koszta utrzymania armji okupacyjnej na Górnym Śląsku wynoszą 9 miliardów marek do dnia dziesiątego sierpnia.

Starcie między wojskami angielskimi i samoobroną niemiecką.

GDANSK. (P. A. T.) „Danziger Ztg.” donosi z Wrocławia, że w powiecie oleskim doszło do starcia pomiędzy wojskami angielskimi i samoobroną niemiecką. Szczegółów brak.

Rozgraniczenie Spisza i Orawy

PRAGA „Slovenski Dennik” donosi, że komisja delimitacyjna skłóciła prace na Orawie. Na Spiszu nie doszło do porozumienia, ponieważ Czesi odrzu-

cili śladanie Polski odstąpienia Jaworzyny. Sprawa oddana do rozstrzygnięcia konferencji ambasadorów.

Smierć mateczki Kozłowskiej.

PŁOCK. (wł.) Zmarła tu w tych dniach „mateczka Kozłowska”, założycielka

sekty marjawitów w Polsce.

Polsko-francuski układ naftowy.

PARYZ. (E. E.) Podpisanie polsko-francuskiego układu naftowego ma nastąpić w najbliższym czasie. Oba rządy nie ogłosiły dotychczas urzędowo warunków ugody, które mają być dla Polski korzystne i nie krepują jej wywozu.

Rząd francuski pragnie rozciągnąć przywileje, płynące z zawarcia konwencji naftowej, nie tylko na firmy francuskie, lecz także na przedsiębiorstwa obce, w których zaangażowany jest kapitał francuski.

Nasze granice a amerykańskie miljardy.

BOSTON. (wł.) Wychoźący tu „Kurjer Codzienny” donosi, że miliard Morgan, przedstawiciel plutokracji amerykańskiej oświadczył: gdy się skończy sprawa śląska i granica na

szach zachodnia będzie uregulowana, amerykańscy i angielscy kapitaliści, dadzą Polsce tej wysokości pożyczkę, ile kraj będzie potrzebował.

Żniwo śmierci w „Rosji”!

PARYZ. (wł.) Profesor Sokołow b. współpracownik Miecznikowa, daje w „Matinie” paryskim ciekawy obraz stosunków zdrowotnych w Rosji.

Epidemie w Rosji w okresie trzech lat ostatnich zdziesiątkowały nawet lekarzy, tak, że od roku 1919—1920 połowa lekarzy petersburskich wymarła.

Ci lekarze rosyjscy są bardzo nieszczęśliwi i bardzo źle wynagradzani przez rząd sowiecki. Rozciągają oni teraz bezpłatnie pieczę nad swą klientelą burżuazyjną. Nowymi płatnymi klientami są biurokraci sowieccy i t. zw. bogacze wojenni.

Obawiając się zresztą, ażeby prywatne obsługa nie chorych nie dała lekarzom zbyt wielkiej niezależności, rząd sowiecki od końca roku 1920 zakazał im wizyt prywatnych ponad 50 konsultacji miesięcznie.

A oto bilans takiego stanu rzeczy: W ciągu ostatnich 3 lat liczba chorych epidem. wynosiła w Rosji sow. 32 mil.

Śmiertelność wynosiła około 6 proc., czyli, że 2 miliony osób straciło życie. Na sam tyfus umarło od r. 1918—19 400 tysięcy osób.

Nowe aresztowania oszustów walutowych.

WARSZAWA. (wł.) Za spekulacje walutowe, zakazane prawem, dostał się teraz za kraty niejaki Wolf Maliniak.

Wsadzono też do więzienia jeszcze innego z macherów walutowych, ale jego nazwiska nie można na razie ujawnić, gdyż chodzi o wyłapanie jego współników.

Sprawą ojca i syna Glidmanów zajmuje się znany z energii sędzia śledczy p. Skawiński.

Do tej pory stwierdzono, że prowadzili oni interesy walutowe, których o brót dzienny sięgał 17—25 milionów marek.

Pewne ślady wskazują, że Glidmanom pomagał — oczywiście, nie bezinteresownie — pewien bank, finansując ich spekulacje, wymierzone przeciwko państwu polskiemu. Przeciwno dyrektorowi tego banku mnożą się z każdym dniem obciążające coraz bardziej poszlaki.

Reorganizacja propagandy zagranicznej.

WARSZAWA. (wł.) Smutne doświadczenia w sprawie górnośląskiej, przejawiające się najwydatnie w stosunku Włoch i Japonii do tego problemu, jeszcze raz podkreśliły u nas brak i niedostateczne zorganizowanie propagandy zagranicznej. Oszczędności, robione na wszystkich terenach, prowadzą teraz do konsekwencji absurdalnych. Obecnie z powodu

braku środków ma przestać wychodzić jedyne w swoim rodzaju pismo, bardzo dobrze redagowany tygodnik francuski „L'Est Polonais” i jest mało nadzieja, że jednak może nastąpić zdrowy zwrot w powyższych sprawach: gdy mówią o projektowanej reorganizacji akcji propagandy, mającej być prowadzoną przez Wydział prasowy M. S. Zagr.

Likwidacja obozów jeńców i internowanych.

WARSZAWA. (wł.) Z rozporządzenia władz wojskowych przystąpiono do likwidacji obozów jeńców i internowanych. Skasowane będą w niedalekiej przyszłości obozy w Wadowicach,

Płocku, Toruniu, Rożanach i Pikułicach. Pozostaną w Strzałkowie dla Ukraińców, w Tuchołli Szczygłowie dla Rosjan, w Dąbiu dla komunistów.

Strajk tramwajarzy.

WARSZAWA. (Tel. własny). Strajk tramwajarzy w Warszawie trwa dalej. Miasto na strajku traci około 4 milionów m.p. dziennie.

Jeszcze nowe strajki.

WARSZAWA. (Tel. własny). Do strajku tramwajarzy, metalowców i kolejarzy przyłącza się widmo strajku pracowników ogólnomiejskich i aptekarskich. O ile we wtorek nie porozumie się miasto ze związkami robotników i pracowników, w takim razie od środy będzie Warszawa bez wody, gazu i elektryczności.

Strajk kolejowy w Poznaniu.

POZNAN. (PAT.) Zgodnie z zapowiedzią w dyrekcji kolejowej poznańskiej wybuchł strajk. Ruch pociągów wstrzymany zupełnie, z wyjątkiem kurjera paryskiego. Odbiło się zebrało strajkujących w sprawie powzięcia decyzji co do dalszej akcji.

Odbudowa Petersburga i Odessy.

BERLIN. (Tel. Compagny). „Głos Rosji” dowiaduje się, że wśród dobrze poinformowanych, że pomiędzy grupami angielskich, niemieckich i amerykańskich przemysłowców toczą się rokowania w sprawie koncesji dla odbudowy Petersburga i Odessy, jak również odbudowy fabryk broni i kolei. Koncesje te mają obowiązywać na przeciąg lat 40.

Hobaburska operetka bez końca.

LWOW. „Kurjer Lwowski” pisze:

Arcyksiążkę Habsburg (Wyszywany) — wedle informacji „Socjalistycznej Dumki” — szuka poparcia u monarchistów rosyjskich i niemieckich, prowadząc akcję przeciw Skoropadkiemu, a porozumieć się pono z angielskim „Towarzystwem ekonomicznej odbudowy Rosji”. Wyszywany wraz ze swoimi zwolennikami zorganizował generalny zarząd „Wolnego Kozactwa”. Do akcji Wyszywanego przyłączyli się t. zw. politycy galicyjscy, a również i w Ternopolu ma on zaufane jednostki.

Niemcy pomagają Rosji.

POLDHU. (PAT.) Do Rosji wyjechało 200 lekarzy niemieckich. Władze sowieckie czynią kroki, aby zatrzymać w Rosji wszystkich cudzoziemców z wyższym wykształceniem medycznym.

O socjalizację ziemi w Anglii.

LONDYN (EE). Konferencja górników przyjęła jednogłośnie wniosek, wzywający wykonawczy wydział federacji górniczej do podjęcia starań o unarodowienie ziemi i kolei. Federacja górnicza ma przy staraniach tych zabezpieczyć sobie współdziałanie wszystkich robotników Anglii.

Znowu robota niemiecka.

(Szykany władz lotewskich). RYGA. (wł.) Władze lotewskie szykują ochronę polskie utrwajając sieroty, i motywują to obliczeniami ludności polskiej na Łotwie. Polska Rada poczyniła zabiegi, aby sieroty polskie wysłać do Polski.

Kronika telegraficzna

— Na dzień 25 zwołano po siedzenie komisji skarbowo budżetowej, na którym uchwalono rozpocząć obrady nad preliminarzem budżetowym na rok 1921.

— Premier Witos, wyjeżdża do Lidy i innych miejscowości kresowych.

— Rozpoczął się cząściowy strajk na kolejach Dyrekcji gdańskiej. Pracownicy samej Dyrekcji pracy nie porzucili.

— Przedanie strażnicy armji węgierskiej, wkroczyły do poludniowych komitetów węgierskich, opuszczonych przez oddziały jugosłowiańskie.

— W sobotę przywiezione zostały do Wilna zwłoki Marii Piłsudskiej, które pod asystą ludzką wprowadzono do katedry. Kondukt prowadził biskup Bandurski. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek o godz. 10 rano.

— Chcielibyśmy wyrazić zgodę na wzięcie udziału w waszyngtońskiej konferencji w sprawie rozbrojenia.

— Chwilowo niema żadnych widoków co do możliwości ratyfikacji podpisania niemiecko-amerykańskiego traktatu pokojowego. Zdaniem kół miejscowych wnieść tylko można o możliwości układu handlowego.

— Na Litwie, w powiecie wilkowieckim wybuchły rozruchy rolne, mające podkład walki ekonomicznej między służbą folwarczną, a pracodawcami.

— Z Berlina donoszą, że rząd włoski mianuje przedstawicielem swym w Lidzie Narodów jednego z senatorów wybitnego przedstawiciela prądów antyniemieckich.

— Zjednoczony Związek kolejarzy ogłosił w piśmie, że ponieważ rząd nie uwzględnił postulatów kolejarzy Zjednoczony Związek pracowników kolejowych postanowił wstrzymać pracę do 22 bm. o godzinie 6 rano.

Do strajku narazie nie doszło.

— Sowiecki komisarjat ludowy wydał dekret, rozważający obywatelom rosyjskim na kupno domów upaństwowionych, które były dawniej ich własnością lub też na zakup budynków prywatnych. W ten sposób została w Rosji przywrócona urzędowo znów własność prywatna.

— Min. Spraw Wewn. prze dłuższy czas trwania Sądów doroznych na dalsze sześć miesięcy.

— Znany na bruku krakowskim spekulant giełdowy Jakób Halberstadt został wypuszczony na wolność za kaucją 5000000 mk. Władze skarbowe wykazały akta procesu jego prokuratora Państwowej Wywołano to komentarze i oburzenie w Krakowie.

— Zapas złota w Stanach Zjednoczonych wynosi obecnie 3240 milionów dolarów, co stanowi więcej niż połowę wszechświatowego zapasu złota.

— W Warszawie w dniu 21 bm. wybuchł strajk tramwajarzy, oparty na podłożu ekonomicznym. Tramwaje nie kursują.

— Doroczny międzynarodowy jarmark na książki w Lipsku, zaczynając od roku 1922 przeniesiony zostanie na stałe do Florencji.

— Wywóz towarów niemieckich do Indji hollenderskich zwiększa się znacznie.

— We wrześniu roku 1922 w Rio de Janeiro otwarta będzie wystawa międzynarodowa.

— Rumuńskie ministerstwo komunikacji dało zamówienie na 100 lokomotyw w czeskich zakładach Skoda w Pilźnie. (Ropr.)

— Władza sowiecka z końcem bm. ustanowiła podatek od okien. Narazie pobierany on będzie tylko w Petersburgu i Moskwie; podatek wynosi 10000 rubli od okna. (Ropr.)

— W przytulku dla dzieci w Kostromie urządzenie zostało stwierdzone tak karygodny nieład i brak dozoru, że w przeciągu 3 miesięcy z 700 niemowląt zmarło 628.

— Wiedeńskie kole ukraińskie obliczają ilość emigrantów z Ukrainy na 250000 ludzi, z czego ukraińców jest 50 proc. żydów 20 proc. rosyjan 15 proc. i różnych 5 proc.

Nasze szkolnictwo średnie.

Przedstawiciel redakcji „Przegl. Wieczorn.”, miał niedawno rozmowę z p. Grzegorzem Zawadzkim, szefem sekcji szkół średnich w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

— Jak się zapowiada przesyły rok szkolny w naszych szkołach średnich?

— Rozpocznie się naogół w normalnym terminie tj. a początkiem września. Jedynie uruchomienie nowego gimnazjum klasycznego w Warszawie (z łaciną i greckim) może ulec opóźnieniu ze względu na lokal (Krakowski Przedm. 36), co do którego mamy jeszcze pewne trudności.

— Czy w dalszym ciągu da się jeszcze odczuwać brak sił nauczycielskich?

— Nie większy niż w rokueszłym, jednak nie do tego stopnia, by to uniemożliwiło odtworzenie takiej szkoły.

— W jakiej specjalności mamy największe braki?

— W polonistyce, historii i przyrodzie.

— Publikacja narzeka, że wysokość wpisów szkolnych powstaje skutkiem bardzo wysokich honorarijów nauczycielskich?

— Wpisy mogą być wysokie tylko w szkołach prywatnych w państwowych bowiem zostaje zachowana norma roczna, to jest od 360 do 600 mk. rocznie.

Co zaś do honorarijów nauczycielskich, to podam dla przykładu, że w szkole państwowej nauczyciel (samotny) z wyższym wykształceniem i 6-cio letnią praktyką za 18 do 24 godzin tygodniowo pobiera 15020 mk. miesięcznie, prócz przypadających czasem dodatków jednorazowych.

— A w szkołach średnich prywatnych?

— Przeciętne o 10 procent wyżej.

— Czy szkoły średnie prywatne korzystają z subsydjów państwowych?

— W ubiegłym półroczu ministerjum popierało 180 szkół prywatnych średnich i to tylko na terenie b. Kongresówki, na co wydano około 20 milionów marek, przy czem w niektórych wypadkach ministerjum pokrywało cały niedobór szkoły.

— Czemu kierowano się przy przyznawaniu subsydjów?

— Stanem naukowo-wychowawczym szkoły, jak również i tem, by płace nauczycieli były nie więcej niż o 10 proc. wyższe od płac w szkołach rządowych.

— Ile może wynosić obecnie wpis w szkołach średnich?

— Zależy to od kalkulacji dla każdej szkoły. Zgóry określić się nie da, zapewne wahać się będzie w granicach od 18 do 25 tysięcy marek rocznie.

„Przeg. Wiecz.”

KRONIKA.

Z dnia na dzień.

Mamy znown strajki w kraju: Kolejarzy, tramwajarzy, Metalowców, „podjazdowców”, Urzędników i „gasowców”. Rząd podjął już starania i podwyższyć ich obdarzy. Bo się do ich żądań skłania, Widząc słuszne ich żądania... Nie byłoby tych niesnasek, Bezrobocia, sabotazy. Gdyby mniej było paskarzy, Gdyby wreszcie pekił już pasek, Ludziom wiele nie potrzeba, By pracować móc nieszwie: Dajcie im taniego chleba — Wszystko skończy się szeszeliwie. Gdy fatalna w skutkach wojna, Tak nam daje się we znaki, Dajcie polska wsi spokojna, Patriotyzmu dowód jaki...

Es.

— Odzież dla dzieci. Polako Amerykański Komitet Pomocy dzieciom, który dzięki darom, otrzymywanym od Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego, już wielokrotnie zaopatrywał w odzież ubogą dzie-

twę Rzeczypospolitej otrzymuje obecnie od tej samej instytucji następujące ilości odzieży: 280000 par szpilek, 350000 par obuwia i 700000 par pończoch; Pewna część tej ilości tj. 240000 par szpilek, 300000 par obuwia i 600000 par pończoch, będzie już we wrześniu rozszlana do składów komitetów prowincjonalnych, ażeby jeszcze przed nastaniem jesiennej zimy, dzieci mogły być w odzieży tę zopatrzone. Druga partja (40000 par szpilek, 50000 par obuwia i 100000 par pończoch) przeznaczona jest dla dzieci uchodźców, które pod koniec października będą przejeżdżały przez punkty etapowe w Baranowiczach i Równem.

— Sprawa dolarowa. Mimo ustawicznych nawoływani prasy i całkowitego — jakby się zdawało — zrozumienia sprawy w sferach finansowych oficjalnych i nieoficjalnych, w dalszym ciągu ludność wiejska i małomiasteczkowa, jest wyzyskiwana przez różnego rodzaju spekulantów, przy zamia-

nie dolarów na walutę polską. Dolarzy nadawane są wciąż do Polski w znacznych ilościach. W sferach giełdowych w Warszawie utrzymują nawet, że prót ny np. byłoby wszelkie wykupienie wszystkich dolarów z obiegu w Polsce, gdyż dopływ ich z zagranicy, a szczególnie z Ameryki jest nieprzerwany i w dużych ilościach. Władze skarbowe powołane są do zajęcia się tą sprawą i uregulowania jej w taki sposób, iżby skarbowo państwa i społeczeństwo polskie bezpośrednio nie traciło znacznych sum.

— 8 wagonów z nierogacizną na G. Śląsk. W dniu 25 bm. o godz. 3-ej p.p. grupa kolejarzy zatrzymała 8 wagonów z nierogacizną, które transportowano na G. Śląsk. Po wyjaśnieniu jednakże przez odnośne władze i sprawdzeniu dowodów, że nierogacizna przeznaczona jest dla najbardziej potrzebującej ludności Górnego Śląska wagonów z nierogacizną kolejarzy przepuścili. Gdyby tak częścię kontrolowali transporty, idące na Górny Śląsk — nie oglądającoby nas!

— Z przemysłu. Hutę „Puskin” w Modrzejowie, jako T wo akcyjne, zlikwidowano. Nabyła ją T wo Modrzejowskie, którego akcje kupiła fabryka „Wulkan” w Warszawie. Kapitał zakładowy zarząd T wa podniósł do 70 milionów mk. Sądzimy, że T wo rozwiaje się, jako nowa placówka przemysłu rodzimego i da pracę wielu robotnikom. Jadaocześnie dowiadujemy się, że w Strzemieszycach spółka robotnicza uruchomiła szklarnię, która na razie wyrabiać ma butelki, w Będzinie zaś utworzy fabrykę kuli. Udziałowcami są robotnicy. Pożądany to objaw, że robotnicy garną się do przemysłu i otwierają własne fabryki. Zyczymy im szczerze powodzenia i żądamy, że przyczynią się do podniesienia stanu naszego przemysłu i będą przykładem dla innych. Nie wyrażamy swądnie, jak to czyni np. „Izra”, że placówka ta nie zdola się utrzymać, bo wemy, że w Anglii i Ameryce a wogóle zagranicą są dość częste wypadki, że robotnicy, drogą pracy i oszczędności, stają się współwłaścicielami przedsiębiorstw, które nawet dobrze prosperują, z korzyścią dla państwa. Fiasco zależy zaś od „uczciwości”, gdyż wśród współników, wyjątkowej pracy i zrozumienia zadań ekonomicznych i jeżeli te czynnik nie są — to fiasco w takich wypadkach miejsca mieć nie może.

— Pielgrzymka ze Śląska Cieszyńskiego. W poniedziałek, dnia 29 bm. wieczorem z Cieszyna i Zebrzydowic wyruszyły do Ciesztuchowicy pielgrzymki w liczbie 1200 osób. Pielgrzymi przybędą do Ciesztuchowicy dwoma pociągami w dn. 30 bm. rano.

— Zjazd wojewodów. Minister spraw wewn. zwołuje do Warszawy na dzień 26 bm. zjazd wojewodów. Na zjeździe tym między innymi będzie omawiana sprawa organizowania przy udziale społeczeństwa komitetów wojewódzkich, powiatowych, rejonowych i gminnych, powołanych do niesienia pomocy repatriantom.

— Milionowa kradzież. Przy ul. Małej nr. 2 do sklepu R. i si Noblowej, w nocy włamali się złodzieje i skradli towarów galanteryjnych wartości 1000000 mk. — Przy ul. Sze-nobskiej nr. 38 do gastronomji Roberta Nowyła, w nocy włamali się złodzieje i skradli 100 funtów kiełbasy wartości 18000 mk.

Z Jędrzejowa.

Uroczystość ku czci Bł. Wincentego Kadłubka i poświęcenie kaplicy tegoż świętego w Jędrzejowie.

W byłym klasztorze O. O. Cystersów w Jędrzejowie mieszkał Bł. Wincenty Kadłubek, który tu, jako zakonnik, spędził ostatnie 5 lat swojego życia, tu umarł i tu leża jego błogosławione szczątki. Przez długie wieki zachowywała się

Bogusława Kielbówna panna

nauczycielka na kopalni „Flora”, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, zasnęła w Bogu 24 sierpnia 1921 r w Warszawie.

Pogrzeb odbędzie się w Warszawie dnia 26 sierpnia r b. Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych nieutuleni w żalu

612 Rodzice, bracia i siostry.

W dniu 15 września r. b. o godzinie 10 rano odbędzie się na placu fabryki Akc. Tow. Sosnowieckich Rur i Żelaza w Zawierciu przy ul. Paderewskiego, publiczna licytacja:

1)	135 szt.	stali	4198 kilo	przekrój kwadr.
2)	132	„	1400	„
3)	83	„	1280	„ „ płaski
4)	12	„	280	„
5)	88	„	2160	„

Razem 9318 kilo stali

Licytacja odbędzie się na pokrycie należnej od Zarządu zagłębiej jednorazowej daniny na potrzeby wojska w sumie Mk 225,000 oraz kosztów egzekucji i licytacji.

Przystępujący do licytacji obowiązany jest złożyć wadium w wysokości 10 proc., które będzie zaliczone na rachunek sumy nabycia, zaś tym, którzy odstąpią od licytacji, będzie zwrócone bezzwłocznie.

celkę, w której mieszkał ten Wielki Mąż Boży. J. Niemcewicz, który w roku 1811 w dzień Jędrzejów, tak pisze o tej celce: „Widziałem celkę jego, siedem kroków długości, trzy szerokości mającą. Jest przy wchodzie kamień potężny, na którym wyryty śmiały i czystym rysem wizerunek Kadłubka w postaci rozdzierającego ubiór biskupi z pastorałem przewróconym do dołu”.

Przyszyły czas smutno dla naszej Ojczyzny, po wypędzeniu zakonników z klasztoru jędrzejowskiego, kościół i klasztor zostały bez opieki. Moskale w gmachu poklasztornym umieścili seminarjum nauczycielskie, kościół zaś starali się zniszczyć zupełnie.

W tych to czasach celka Bł. Wincentego Kadłubka została zburzona tak, że tylko fundament i część murów z niej pozostało. Lud jednak okoliczny wielką cześć otaczał to miejsce i modlił się na gruzach zburzonej celki. W roku 1920 staraniem J. E. ks. A. Łosińskiego, biskupa Kieleckiego, przystąpiono do odbudowy zburzonej celki. Z dobrowolnych cfiar Duchowiaństwa diecezji Kieleckiej i wiernych na miejscu celki: budowana została piękna kaplica z ciosowego kamienia. W ten sposób uświęconie zostało miejsce, gdzie mieszkał Bł. Wincenty Kadłubek.

W roku bieżącym 1921 podczas odpustu ku czci Bł. Wincentego K. dnia 21 sierpnia J. E. ks. biskup A. Łosiński dokona poświęcenia tej kaplicy. Uroczystości ku czci Bł. Wincentego Kadłubka trwać będą przez 8 dni tj. od 20 do 27 sierpnia włącznie.

Dla udogodnienia pątnikom, pragnącym wziąć udział w tych uroczystościach, w sobotę 20 sierp. i w poniedziałek 22 dodane będą specjalne wagony przy pociągach osobowych.

Kościół Sw. Wincentego potrzebuje gruntownej restauracji; spieszmy na to miejsce święte do grobu Sw. Wincentego, nie łapiąc groza na odbudowę Jego świątyni a On nadal opiekować się będzie nami i wyprosi nam łaski potrzebne u Boga.

Ks. St. Marchwicka, prob. par. Sw. Wincentego.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze.

W numerze 78 „Kurj” z dnia 29 maja (zb. umieszczona została sensacyjna notatka p. t. „Nadużycia w ekspozyturze urzędu śledczego, 4 aresztowano a 3 zbiegło.”

W notatce ktoś śmiały, koczując z tego, że ja wyjechałem w tym czasie na wias w celu poratowania zdrowia, umieścił między uciekinierami i moje nazwisko. Po powrocie dowiedziałem się o wszystkim i stwierdzam co następuje: 1 Nieprawdą jest że bym popelził jakiegokolwiek nadużycie, gdyż w tym czasie już ze służby się zwolniłem, 2. Do całej afery nie byłem wcale wmieszany i nikt mnie nie poszukiwał i sądził śledczy wcale mnie nie potrzebował. W całej tej wiadomości widzę tylko osobistą zemstę osobników, którzy i ustale starają się szkodzić mej sławie. Wobec tego przeciwno oszczercom występuję na drogę sądową. Raczej przyjąć Sz. Red. wyrazy poważeń.

Józef Kubmierski.

Z kwesty zamkniętej narzecz Koła opieki nad siedzibą harcerzy „Łęka” w dn. 24 lipca 44,461,30 Mkp. 126 Mkn.

604

Z początkiem września b. r. zostaną otwarte zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P.

w Sosnowcu

KURSY HANDLOWE

(INSTYTUT HANDLOWY)

DYR. MARJANA ZAWOJSKIEGO

Dr. R. Zawojskiego i Dr. E. Stankiewicza.

Nauki udzielają wykwalifikowane i rutynowane siły profesorskie. Kursy rocznej półrocznej dla Panów. Kursy ranne, popołudn. i wiecz. Dla niezamożnych 10 miejsc bezpl. nadto liczne ulgi w spłacie czesnego.

Wpisy w dniach 1, 2, 3 i 4 września między 11—12 i 4—6 w Dyrekcji przy ul. Dąblińskiej N 1.

Szczegółowe prospekty do nabycia w księgarni „Wiedza” ul. 3-go Maja. Cena Mk. 40 — z wysyłką 45. 585

Ostrzeżenie

Ostrzegam pp. Kupców i Rejentów przed kupnem majątku przy ul. Sieleckiej 23 od mego męża Stanisława Rokity

Helena Rokita.

Kursa prof. Cholewy

przygotowują do matury w szkołach średnich i do egzaminów z 6 klas.

Wpisy: Kraków, Jabłonowskich 20, i. p. w godz. 4—6.

BIURO BUDOWY TELEFONÓW

POLECA

dla FABRYK, BANKÓW, SZPITALI, DOMÓW HANDLOWYCH

SWOJE

INSTALACJE

TELEFONICZNE I SYGNALIZACYJNE

NAJNOWSZYCH KONSTRUKCJI 490

ORAZ

WSZELKIE MATERJAŁY INSTALACYJNE

BIURO BUDOWY TELEFONÓW

WARSZAWA, CEGLANA 11. — TELEFONY 102 i 115.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Siewierzu.

Sprawozdanie kasowe

z kwesty odbytej w dniu 14 sierpnia r. b.

na Dom Ludowy w Siewierzu

Przychód.

Rozchód.

1.	z 5 woreczków	4.000	1.	Papier na znaczki	170
			2.	Szpilki	300
					470
				Zysk	3530
		4.000		Razem	4000

Magistrat m. Będzina przyjmie

kreślarsza,

obeznane go z kreśleniem pomiarów i planów budowlanych. Wymagane ładne, czytelne pismo.

Praca próbna jednomiesięczna za wynagrodzeniem 10,500 Mk. Następnie według oceny i umowy.

608

Prezydent RYPP mp.

Tarczę obrotową wagonową do normalnego toru

12 metr. dług. z korbą, windą i galerią.

Szyny normalne i wąskotorowe.

Wózki i platformy różnych systemów

Zwrotnice normalne i wąskotorowe kompletne. 607

2 komplety młynów z całym urządzeniem posiada na składzie na sprzedaż

Dom Handlowy „ŻELASTWO”

Warszawa, Nowolipie 14 a tel. 229-25.

LOKOMOBILE WINDY

z bębniami i linami gotowe do ruchu

Kolejki wąskotorowe, szyny kolejkowe

BIURO HANDLOWE

L. STRASBURGER

WARSZAWA, WSPÓLNA 79 tel. 22-10. 608

POT i niemilą WON

u nóg i rąk i parcz zapobiega i znakomicie usuwa

powszechnie znany

„SUDORYN”

w pudełkach z atkiem, wyrobu farmac. labor. A. P. KOWALSKI w Warszawie Miodowa N 1. Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i perfumeryjach. Sposób użycia dołączone do każdego pudełka. 98

DROBNE OGŁOSZENIA

Potrzebny

od zaraz zdolny wykwalifikowany modelarz. Zgłaszać się Tow. Akc. Dzwignis, Sosnowiec, ulica Swobodna 558 — 3

Były podporucznik

205 p. art. pol. ze Lwowa obecnie kierownik kopalni węgla zapoda swój adres do Towarzystwa Akcyjnego Ziemiaków hotel Versal w Kielcach, Sprawa omawiana dotyczy dostawy węgla M. 571 — 3

Sprzedam

planino koncertowe Modrzejów ul. Henryka Nr. 11 u Władysława domu 572 — 2

Koń

5-letni rosły do sprzedania. Wiadomość w redakcji 576 — 3

Nadeszło

najlepsze obuwie wytwórni J. Kilińskiego. Sosnowiec, 3-go Maja 10 Mollcki 580 — 3

Potrzebne

kilka par koni do stałej roboty. Cegielnia Włoczkorka w Sielcu. 591 — 2

Zupełnie

bezinteresownie zamienię 3 duże pokoje, przedpokój i kuchnię mieszczące się w centrum miasta na 2 duże pokoje w pobliżu dworca. Zgłoszenia V-ty podkomisarzat policji. Dworzec warszawski. 600 — 2

Zgubiono

paszport wydany przez Magistrat m. Sosnowca i kartę powołania wydaną przez P.K.U. w Będzinie na imię Abram Korynhandler 116

lekarsz Dentysta
Marja Teichner
przyjmuje codziennie od 10—1 i od 3—7.
Sosnowiec Modrzejowska 43 drugie piętro.

Choroby żołądka, kiszec, nerek, obstrukcje, hemoroidy
radykalnie leczą
Szwajcarskie gorzkie ziola
Dr. Bauera 2493
z marką Kogut. Sprzedają apteki i składy hurtowe
Sosnowiec skład ap. Jagiellowicz

Zarezerwowane dla fabryki chemicznej „GÓRNIK” w Dąbrowie Górniczej.